

Abstract. *The paper analyzes the problem of the formation and dispersion of unpleasant odors in livestock facilities, particularly at enterprises using intensive animal production systems, and determines their significance for ensuring production biosecurity. The nature of odorant compounds and the mechanisms of their formation are characterized, and their effects on animal physiological status, staff working conditions, and the environment are assessed. Current approaches to deodorization are summarized, including the optimization of feeding strategies, improvement of housing and management technologies, and the application of innovative air purification systems. It is substantiated that deodorization is not only a factor in improving production comfort but also an integral component of comprehensive hygiene, sanitation, and biosecurity measures at livestock enterprises.*

Keywords: *deodorization, livestock facilities, odorant compounds, biosecurity, air purification.*

Науковий керівник:

Бондар А.О.

канд. с-г. наук, доцентка

кафедри ветеринарної медицини та гігієни,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 636.09:616-07:616.099:636.7

КЛІНІЧНИЙ ПЕРЕБІГ, ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ПРИ ОТРУЄННІ

Роман НАЛІВКО, здобувач вищої освіти 3 курсу
освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 211
«Ветеринарна медицина»

Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація. *В роботі проводиться аналіз клінічного перебігу отруєнь у собак та проведення їх диференційної діагностики залежно від типу токсичної речовини та обґрунтування ефективних методів лікування та невідкладної допомоги з огляду на ступінь інтоксикації, час надходження отрути в організм і загальний стан тварини.*

Ключові слова: *собаки, отруєння, інтоксикація, диференційна діагностика, токсичні речовини, родентициди, клінічні симптоми, антидотна терапія*

Отруєння собак є однією з основних причин гострих патологічних станів у ветеринарії. В умовах зростаючої урбанізації, активного використання побутової хімії, лікарських засобів, пестицидів і кормових добавок ризик інтоксикацій у дрібних домашніх тварин постійно зростає. Іноді буває дуже важко визначити, чи проковтнула ваша собака щурячу отруту, якщо ви не бачили, як вона її їсть. Однак родентициди містять барвники (червоний, рожевий, зелений, синій і коричневий), які часто можна побачити постфактум у калі собаки.

Особливо небезпечними є як випадкові, так і навмисні отруєння, що часто призводять до швидкої смерті без своєчасної кваліфікованої допомоги [4].

Метою даного дослідження є аналіз клінічного перебігу отруєнь у собак та проведення їх диференційної діагностики залежно від типу токсичної речовини та обґрунтування ефективних методів лікування та невідкладної допомоги з огляду на ступінь інтоксикації, час надходження отрути в організм і загальний стан тварини.

Об'єктом дослідження була собака віком 4 місяці, вагою 4 кг, у якої було виявлено гостре отруєння. Тварина належала до групи підвищеного ризику через молодий вік, незрілість печінкових ферментативних систем і високу чутливість до токсичних речовин.

На основі анамнезу було з'ясовано, що собака мала доступ до щурячої отрути в якій міститься родентицид.

Під час клінічного обстеження були виявлені характерні ознаки інтоксикації: пригнічений стан, відмова від корму, втрата свідомості, блювота, блідість слизових оболонок, підшкірні крововиливи (петехії) в ділянці живота, прискорене, поверхнєве дихання, слабкість та задишку, незначну носову кровотечу, температура тіла була в межах норми.

При цьому симптоми отруєння мали схожість із клінічними ознаками інфекційних патологій, зокрема парвовірусного ентериту, вірусної геморагічної інфекції, а також маскувались під захворюваннями внутрішніх органів та травм (розрив печінки, розрив селезінки, внутрішні кровотечі після удару або падіння, травма грудної клітки з крововиливом у плевральну порожнину, гостру печінкову недостатність, імунно опосередковану тромбоцитопенію). Тому проведення диференційної діагностики при інтоксикаціях у собак і вибір відповідної терапії залежав від типу токсичної сполуки. Зі слів господарів такий стан спостерігався один-два дні. [3]

При дослідженні крові спостерігалось зменшення кількості еритроцитів та зниження рівня гемоглобіну в крові. Кров погано згорталась, була рідкою, тобто спостерігалось подовження протромбінового часу (ПЧ); зниження гематокриту. Під час проведення біохімічного дослідження крові було виявлено підвищення таких показників як АЛТ, АСТ та білірубіну, результати даного аналізу підтверджують отруєння собаки родентицидом. З метою виключення вірусних інфекцій, що можуть супроводжуватися подібною клінічною симптоматикою, було проведено комбінований експрес-тест для швидкого виявлення антигенів вірусу чуми м'ясоїдних (Canine Distemper Virus, CDV) та парвовірусного ентериту собак (Canine Parvovirus, CPV Ag). Під час проведення дослідження отримано негативний результат, що свідчить про відсутність антигенів зазначених вірусів у досліджуваному матеріалі на момент тестування.

На основі клінічних ознак та лабораторних досліджень був поставлений остаточний діагноз — гостре отруєння антикоагулянтним родентицидом, який міститься у щурячої отрути із розвитком геморагічного синдрому.

Родентициди — це група хімічних речовин або препаратів, призначених для знищення гризунів, зокрема щурів і мишей. За механізмом дії родентициди поділяються на кілька основних груп. Найбільш поширеними є антикоагулянтні препарати, які порушують процес згортання крові. До цієї групи належать такі діючі речовини, як варфарин, бромадіолон, бродіфакум. Іншу групу становлять

родентициди гострої дії, які характеризуються швидким токсичним ефектом і можуть викликати загибель після одноразового поїдання. Прикладом є фосфід цинку, який у шлунку виділяє токсичний газ фосфін і порушує життєво важливі функції організму. У ветеринарній практиці родентициди мають важливе значення через високий ризик випадкових отруєнь домашніх тварин, особливо собак і котів.

Ці результати підтверджують наявність коагулопатії відповідно до механізму дії антикоагулянтних родентицидів. У щурячих отрутах є чотири основні діючі речовини — родентицид-антикоагулянт, холекальциферол, брометалін, фосфіди цинку та алюмінію. Кількість щурячої отрути, смертельно небезпечної для собак, буде залежати від розміру собаки і діючої речовини. Однак, оскільки щурячі отрути вважаються високотоксичними та смертельними, будь-яка доза вжитої щурячої отрути означає, що вашу собаку слід негайно шпиталізувати.

Тварина була госпіталізована та призначено лікування сучасними лікарськими засобами, а саме було призначено детоксол 0,6 мл 1 раз в день 5 днів; гепатофарм гель орально по 3 мл 1 раз в день 7 днів, застосували переливання крові, провели антидотну терапію (вітамін К₁) 1/2 таблетки 1 раз в день 21 день, інфузійну терапію для стабілізації гемодинаміки в/в плазмоліт 30 мл, реосорбілакт 50 мл, глюкоза 5% 50 мл, 1 раз на день 5 днів, гемостатичні препарати канакіон 0,3 мл через 10 хв після ін'єкції димидрола 0,5 мл 2 дні та провели симптоматичну підтримку (2 години в кисневій камері).[1]

Позитивна динаміка спостерігалася вже на 3 день стаціонарного лікування. В результаті чого зменшилась кровоточивість, покращився загальний стан, нормалізувались слизові оболонки, відбулося поступове відновлення показників згортання крові.

Повна стабілізація стану тварини відзначалася через 7–10 днів на фоні продовження курсу вітаміну К₁.

Після завершення основного курсу лікування тварині було рекомендовано подальше амбулаторне спостереження. Власнику надали рекомендації щодо контролю загального стану тварини та уникнення можливого повторного контакту з токсичними речовинами. Також було рекомендовано періодично контролювати показники згортання крові та за необхідності проводити повторні лабораторні дослідження.[2]

Висновок. Отруєння у собак є актуальною проблемою ветеринарної медицини, оскільки різноманітні токсичні речовини широко використовуються у побуті та навколишньому середовищі. Найбільшу небезпеку становлять родентициди, які часто стають причиною гострих інтоксикацій у домашніх тварин. Такі отруєння можуть супроводжуватися тяжкими порушеннями функцій організму та потребують швидкої ветеринарної допомоги.

Проведене дослідження показало, що важливу роль у встановленні правильного діагнозу відіграє комплексний підхід, який включає аналіз анамнезу, клінічних ознак, лабораторних досліджень та проведення диференційної діагностики. Це дозволяє своєчасно визначити причину інтоксикації та обрати ефективну схему лікування.

Застосування комплексної терапії, зокрема антидотів, інфузійної та симптоматичної підтримки, сприяє стабілізації стану тварини, зменшенню проявів інтоксикації та поступовому відновленню функцій організму. Отже, рання діагностика, своєчасне лікування та профілактика доступу тварин до токсичних речовин є основними умовами успішного запобігання та лікування отруень у собак.

Список використаної літератури

1.Клінічна ветеринарна фармакологія: Навчальний посібник / О.І.Канюка, В.Р. Файтельберг-Бланк, Ю.П. Лизогуб та ін. [За ред. О.І. Канюки].– Одеса, «Астропринт», 2006. – 296 с.

2.Внутрішні незаразні хвороби тварин: Підручник –2–ге вид., доп. / М. О. Судаков, М. І. Цвіліховський, В. І. Береза, – К.: Мета, 2002. – 352 с.: іл

3.Ветеринарна токсикологія / Г.А. Хмельницький, В.Н. Локтіонов, Д.Д. Полоз // М.: Агропромиздат, 1987. –319с.

4.Ветеринарна токсикологія: Підручник 2-ге видання / Куцан О.Т., Духницький В.Б., Бойко Г.В., Іщенко В.Д. Київ: НУБіП України, 2022. 413с.

Annotation. The study analyzes the clinical course of poisoning in dogs and the implementation of differential diagnosis depending on the type of toxic substance. It also substantiates effective treatment methods and emergency care based on the degree of intoxication, the time of toxin entry into the body, and the overall condition of the animal.

Keywords: dogs, poisoning, intoxication, differential diagnosis, toxic substances, rodenticides, clinical symptoms, antidote therapy.

Науковий керівник:

Найдіч О.В.,

канд. вет. наук, доцентка

кафедри ветеринарної медицини та гігієни

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 636.1.082

ВПЛИВ ВДОСКОНАЛЕНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ГОДІВЛІ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ТА ЕКСТЕР'ЄРНІ ПОКАЗНИКИ КОНЕЙ У ВИЇЗДЦІ

Дар'я НЕСТЕРЕНКО, здобувачка вищої освіти 4 курсу освітнього ступеня «Бакалавр», спеціальності 204 «Технологія виробництва продукції тваринництва» Миколаївський національний аграрний університет